

NAMN ATT MINNAS:

SVEN WEDÉN

När det efter septembervalet visade sig att folkpartiet under loppet av två år förlorat drygt en tredjedel av sitt väljarunderlag uppkom ryktet att Bertil Ohlin önskade avgå som partiledare.

I och för sig vore ett sådant steg kanske inte att förundra sig över. Bertil Ohlin fyller nästa år sextio. Att vid denna ålder se sitt livsverk i spillror, att se det parti, man byggt upp och hållit samman och som vid den väldiga valsegern 1948 så när fört en till statsministerposten, att nu, tio år senare se detta parti, förminskat, förlamat, splittrat, borde kunna knäcka också den starkaste.

Det inte minst nedslående är att detta inträffar just vid den tidpunkt då Bertil Ohlin enligt en mycket allmän uppfattning också utanför hans egna anhängares led mögnat från en ofta småslug och opportunistisk partipolitiker till en ansvarsmedveten och samlande rikspolitiker. Och dubbelt smärtsamt måste det vara för honom, när en av anledningarna till hans och partiets nederlag är svek av egna meningsfränder. Ty efter Dagens Nyheters valkampanj i våras till förmån för Ohlin och folkpartiet har man svårt att på annat sätt karakterisera den helomvändning varigenom Sveriges största tidning under de senaste månaderna förvandlat sig till de socialistiska partiernas mäktigaste bundsförvant i kampen mot borgerligheten. De farhågor beträffande Dagens Nyheter, åt vilka på denna plats gavs uttryck i junihäftet, har onekligen på ett nedslående sätt be-sannats.

Lönad med otack och svek skulle Bertil Ohlin alltså i och för sig ha goda skäl att avgå. Men han är segare än man tror. Hade han vid det senaste valet haft en måttlig framgång — inte av den art som på nytt kunde gjort honom aktuell som statsminister, men av den art, som återställt folkpartiets prestige, skulle han kanske ha reflekterat på att avgå. Nära femton år som partiledare innebär en övermänsklig arbetsbörda, till vilken i detta fall dessutom kommit en akademisk lärargärning och många offentliga uppdrag. I det för partiet nästintill katastrofala läge, som nu uppstått är det emellertid ytterst osannolikt att Bertil Ohlin skulle överväga att träda tillbaka. Och det är säkerligen en utbredd åsikt inom folkpartiet att partiet aldrig behövt Bertil Ohlin bättre än i dag. Frågan om hans avgång blir alltså en fråga mellan Ohlin och hans samvete. Och så sant som Ohlin är starkast i motgången, finns det all anledning att ta honom på de ord han natten till den 22 september yttrade: *vi* kommer tillbaka vid 1960 års andrakammarval!

Förr eller senare måste dock Ohlins avgång naturligtvis aktualiseras på allvar och efterträdaren anses redan nu vara designerad. Det är Sven Wedén sedan 1948 folkpartistisk andrakammarledamot för Eskilstuna. Sakta, tidvis nästan omärkligt, men säkert har han vuxit in i rollen som partiets kronprins. I viss mening har det nog kommit som en överraskning inte minst för många av hans egna partivänner. Under sina tio år i riksdagen har han först på senare tid

verkligen tagits på allvar och vunnit gehör. I början väckte han utomordentlig förargelse — och gunås inte bara på motståndarhåll — genom sina i sak starka och i formen skarpa för att inte säga arroganta angrepp på utrikesminister Undén. Han kritiserade alldeles oförblommerat den inte sällan ryssvänliga och västmaktsfientliga utrikespolitik, som här i landet bedrivs under den förskönande benämningen alliansfrihet och sparade på intet sätt dess främsta företrädare.

Detta visade sig vara mycket otaktiskt. Riksdagen blev pinsamt berörd av sådan vanvördnad hos en 35-åring och oroad över att behöva bli störd i sin neutralitetsletargi. Man bestämde sig för att Sven Wedén var en hetlevrad ung stridstupp, som alldeles saknade balans och omdöme och följaktligen inte behövde tas med i räkningen, när det gällde praktisk politik. Men däri tog man fel, och efterhand nödgades man också ändra uppfattning. Sven Wedén blev i allra högsta grad att räkna med när det gällde praktisk politik. Han lärde sin läxa, sköt utrikespolitiken åt sidan och koncentrerade sig på först bostadspolitiken och därefter pensionsfrågan. Efterhand blev han på bägge områdena sitt partis främste expert och i valrörelserna likaväl som i riksdagsarbetet har han under senare år tagit en mycket framträdande del.

Vad särskilt beträffar den senaste valrörelsen, som ju i allt väsentligt utspelade sig i radio och TV, är det en ganska allmän mening att det — näst de stora kanonerna, partiledarna själva — var kpisten Sven Wedén som gjorde den effektivaste insatsen. Det enda klagomål, som från folkpartihåll någon gång brukar framföras mot Bertil Ohlin som partiledare är att han inte anpassat sig efter 1950-talets debatteknik. Det är den teknik, som anses ha fått sin prägel av hrr Jarl Hjalmarson och Torsten Nilsson och respektlöst brukar

karacteriseras som konsten att diskutera med klyschor. Den konsten behärskar däremot Sven Wedén. Men det stannar inte vid det. Han har dessutom kraft och klarhet i sin framställning och en pedagogisk talang, som till skillnad från Bertil Ohlins saknar varje bismak av besserwisserei. Han talar, som någon uttryckt saken, ibland grötigt, men aldrig grötmtyndigt. Därtill kommer det allra viktigaste: en verklig politisk lidelse. Det skall medges att konkurrensen bland folkpartiets tronföljarkandidater inte är knivskarp — lika litet som inom högern eller något annat parti, förresten — men det är ganska uppenbart att jämfört med den knarige Waldemar Svensson, den silvertungade Gunnar Helén och den habile Olle Dahlén har Sven Wedén den långt större specifika vikten.

Men naturligtvis har han saker som talar emot sig, när det gäller ledarskapet i ett sådant parti som folkpartiet nu en gång är. Här har redan talats om hans utrikespolitiska förvillelser. Dessutom är han varmt försvarsvänlig. Och än värre: han är varken frireligiös eller nykterist. Dessutom är han företagare; disponent för egen familjefirma i järnmanufakturbranschen och ser till råga på eländet ut som en sådan: lång, välklädd, lätt skallig, med blomstrande hy och tämligen skeptiska ögon. Han motsvarar med andra ord ganska väl beskrivningen på en typisk högerman och har också börjat den lokalpolitiska karriär i Eskilstuna, som småningom förde honom till riksdagen som ordförande i därvarande ungsvenska förening.

Man vill hoppas att detta inte skall ligga Sven Wedén i fatet — han har ju f. ö. skaffat sig alibi genom att demonstera åtskillig radikalism i sociala spörsmål, även om en företagsvänlig samhällsekonomi numera är hans främsta politiska programpunkt. Ty det är inget tvivel om att folkpartiet i sin

nuvarande situation behöver Sven Wedén likaväl som Bertil Ohlin. I egen- skap av pensionsexpert har han visser- ligen av sina kritiker utpekats som ne- derlagets organisatör, men viktigare torde vara att han har ämne i sig till att bli revanschens organisatör. Det uppges att den mellan skål och vägg muntre och trivsamme Sven Wedén ibland får någonting distra över sig. Det beror inte på tankspriddhet utan på tankekonzentration. Han har för- mågan att lämna småsaker därhän och koncentrera sig på de stora politiska problemen och han gör det med ett

passionerat engagemang, som redan vi- sat sig farligt för hans motståndare.

En framstående folkpartipolitiker lär nyligen ha fällt yttrandet, att av alla folkpartiets olyckor är ingen större än att Herbert Tingsten sitter kvar som chefredaktör över 1960 års val. Däråt lär Sven Wedén inte kunna göra mycket. Men fråga är om han inte är mannen att först vid Bertil Ohlins sida och därefter som hans efterträdare vända de övriga olyckorna i nya framgångar för folkpartiet.

G. U.

